

Lễ hội Hoa đăng Festival Huế 2026 : Di sản và diễn ngôn hòa bình, nhân văn của Phật giáo đương đại

ISSN: 2734-9195 09:20 27/07/2026

Mỗi ngọn hoa đăng được thắp sáng trong đêm hội mang theo tâm nguyện thiện lành dâng lên cúng dường Đức Thế Tôn, đồng thời gửi gắm lời nguyện cầu cho quốc thái dân an, thế giới hòa bình, chúng sinh an lạc.

Tóm tắt

*Bài viết phân tích về **Lễ hội** Hoa đăng trong khuôn khổ Festival Huế 2026 dưới lăng kính Văn hóa học và Tôn giáo học nhằm làm rõ tiến trình chuyển dịch từ một nghi lễ khoa nghi truyền thống đến sự kiện văn hóa đối ngoại mang tầm vóc quốc tế. Thông qua phương pháp phân tích diễn ngôn, tác giả làm sáng tỏ cách thức Phật giáo Huế hiện thực hóa các thông điệp nhân văn về lòng từ bi, cứu khổ và sự kiến tạo hòa bình từ thế giới nội tâm tỉnh thức.*

(Ảnh: Internet)

Đồng thời, đề xuất hệ thống giải pháp đồng bộ nhằm bảo tồn “tính thiêng” và phát triển bền vững thương hiệu di sản văn hóa tâm linh trong bối cảnh xã hội đương đại.

Từ khóa: Lễ hội Hoa đăng, Phật giáo Huế, Sức mạnh mềm, Ngoại giao văn hóa, Đô thị tinh thức.

1. Đặt vấn đề

Phật giáo Việt Nam với lịch sử hơn 2.000 năm đồng hành cùng dân tộc, giữ vai trò là một dòng chảy tư tưởng, đạo đức chủ đạo, góp phần định hình bản sắc văn hóa và tâm hồn con người Việt Nam. Trong lòng di sản văn hóa tâm linh ấy, Phật giáo xứ Huế nổi lên như một thực thể đặc thù sống động, nơi “thiên vị” giải thoát hòa quyện tuyệt đối với hồn thiêng sông núi và di sản cung đình triều Nguyễn.

Lễ hội Hoa đăng là nghi lễ của Phật giáo Bắc truyền - khi được đặt vào cấu trúc đương đại của Festival Huế 2026 đã không còn bó hẹp trong không gian tĩnh mịch của các tự viện, mà chủ động chuyển mình mạnh mẽ để trở thành một sự kiện văn hóa đối ngoại mang tầm vóc quốc tế.

Sự kiện diễn ra vào một thời điểm lịch sử vô cùng đặc biệt, khi Phật giáo nước nhà đồng hành cùng mùa Đại lễ Phật đản, hướng tới chào mừng kỷ niệm 45 năm thành lập Giáo hội Phật giáo Việt Nam (1981 - 2026) và Đại hội Phật giáo toàn quốc lần thứ X vào tháng 11/2026.

Trong bối cảnh đời sống đương đại đang phải đối mặt với những biến động phức tạp, những rạn nứt về mặt giá trị và sự khủng hoảng niềm tin sâu sắc; vì vậy thông điệp hòa bình và nhân văn phát đi từ dòng Hương Giang thông qua đêm hoa đăng mang giá trị thời sự có ý nghĩa.

Sự kiện đã khẳng định vai trò nhập thế tích cực của Phật giáo, góp phần phát huy “sức mạnh mềm” quốc gia thông qua các hoạt động ngoại giao văn hóa nhân dân.

Bài viết hướng tới việc giải mã giá trị trọng tâm của Lễ hội Hoa đăng Huế 2026, từ đó định vị một hướng đi cân bằng giữa việc bảo tồn “tính thiêng” truyền thống và đáp ứng yêu cầu hội nhập toàn cầu của di sản Phật giáo đương đại.

2.. Tiến trình lịch sử và bước chuyển dịch không gian của hoa đăng xứ Huế

2.1. Nguồn gốc tâm linh từ khoa nghi cổ và sự nội địa hóa tín ngưỡng tại vùng đất Thuận Hóa

Bản chất của hành vi thả sáng và thả hoa đăng (đèn hoa) trên mặt nước vốn không phải là một hiện tượng ngẫu phát mang tính giải trí thế tục, mà bắt rễ sâu xa từ các cấu trúc khoa nghi cổ xưa của Phật giáo Bắc truyền như Trai đàn chẩn tế, lễ Độ hà (cầu siêu dòng sông) và Đàn tràng giải oan bạt độ [8]. Khi du nhập vào Việt Nam, cụ thể là vùng đất Thuận Hóa - Phú Xuân cổ kính, các nghi thức đã trải qua tiến trình nội địa hóa mạnh mẽ để thích ứng, dung hợp tuyệt đối với tâm thức văn hóa của cư dân nông nghiệp lúa nước ở miền Trung [1].

(Ảnh: Internet)

Trong thế giới quan nguyên thủy của người Việt, nước không đơn thuần là một yếu tố tự nhiên phục vụ sinh kế, mà được linh thiêng hóa trở thành một biểu tượng của sự thanh tẩy, kết nối giữa thế giới thực tại hữu hình và cõi siêu việt vô biên. Nhận diện được đặc tính văn hóa đó, các bậc cao tăng thạch đức khi xưa đã mượn hình tượng đóa hoa sen mang ngọn lửa lung linh thả trôi theo dòng nước để cụ thể hóa triết lý Từ bi và Trí tuệ của Đức Thế Tôn, biến một giáo lý trừu tượng thành một biểu tượng trực quan có sức cảm hóa lay động lòng người [4].

Xét về mặt lịch sử khoa nghi và thư tịch cổ tại các tổ đình, sơn môn lớn xứ Huế, nghi thức thả đèn thả sông trong quá khứ thường được vận hành như một phần đại sự không thể tách rời của đại lễ Vu Lan bồn hay các đàn tràng cầu âm siêu dương thái dưới sự bảo trợ trực tiếp của vương triều phong kiến hoặc sự đồng lòng phụng cúng của cộng đồng làng xã. Dưới thời các vua chúa nhà Nguyễn, những buổi lễ này được quy phạm hóa một cách nghiêm cẩn với hệ

thống lễ nhạc, tán tụng và bài trí đàn tràng vô cùng tinh xảo nhằm mục đích cầu nguyện cho giang sơn xã tắc vững bền, siêu độ cho hương linh các chiến sĩ trận vong và những vong hồn phiêu bạt.

Mỗi ngọn hoa đăng được thắp lên trong bối cảnh lịch sử đó mang tính chất của một “mật mã tâm linh”, đại diện cho ngọn đèn chính pháp, có công năng phá tan màn sương mù u minh, soi đường chỉ lối cho các sinh linh tìm về bến bờ giác ngộ và giải thoát. Tính chất thiêng liêng, có phần biệt truyền và trầm mặc này đã tồn tại bền bỉ suốt nhiều thế kỷ, gắn liền với không gian khép kín của các tự viện cũng như các dòng sông bao quanh kinh thành, kiến tạo nên một nét sinh hoạt mang đậm tính bản địa, chiều sâu nội quan và sự tôn nghiêm tuyệt đối của Phật giáo xứ Huế [8].

2.2. Sự tái cấu trúc không gian và bước chuyển mình thành diễn ngôn đối ngoại tại Festival Huế 2026

Bước sang thế kỷ XXI, đặc biệt là khi thành phố Huế xác lập và thực thi chiến lược phát triển trở thành “Thành phố Festival đặc trưng của Việt Nam”, Lễ hội Hoa đăng đã trải qua một tiến trình biến đổi cấu trúc và công năng vô cùng sâu sắc để thích ứng với dòng chảy vũ bão của xã hội đương đại [2]. Từ một thực hành nghi lễ mang tính biệt truyền, khép kín sau khuôn viên của các ngôi thiền tự hay các đàn tràng cục bộ, hoa đăng Huế đã thực hiện một bước nhảy vọt lịch sử để trở thành lễ hội văn hóa tâm linh mang tính đại chúng, sự kiện nghệ thuật trình diễn không gian mở quy mô lớn đồng hành cùng các kỳ Festival Huế.

Tiến trình chuyển dịch này chính là một hiện tượng “tái không gian hóa” (*re-spatialization*) dưới góc độ nhân học văn hóa, khi trục cảnh quan sông Hương thơ mộng được lựa chọn làm sân khấu biểu diễn chính thức, biến toàn bộ không gian di sản cố đô trở thành một thánh đường văn hóa tương tác.

Đỉnh cao của sự tiến hóa về mặt cấu trúc tư tưởng và quy mô này được hiện thực hóa một cách sinh động và toàn diện nhất tại kỳ Festival Huế 2026. Lúc này, Lễ hội Hoa đăng không còn đơn thuần là hoạt động du lịch văn hóa hay một sản phẩm công nghiệp giải trí thông thường, mà đã thực sự tiến hóa thành một “diễn ngôn ngoại giao văn hóa” độc lập, mạnh mẽ và nhất quán [7]. Sự kiện được nâng tầm vóc thời đại khi tích hợp và cộng hưởng cùng chuỗi ý nghĩa lịch sử trọng đại của Phật giáo nước nhà: đồng hành cùng mùa Đại lễ Vesak được Liên Hợp Quốc công nhận là lễ hội văn hóa tôn giáo toàn cầu của nhân loại, hướng tới chào mừng kỷ niệm 45 năm thành lập Giáo hội Phật giáo Việt Nam (1981 - 2026), và hân hoan chào đón Đại hội Phật giáo toàn quốc lần thứ X, nhiệm kỳ 2026-2031.

Sự tiến hóa về mặt cấu trúc tư tưởng này minh chứng cho thấy lễ hội đã chuyển mình từ việc chỉ phục vụ nhu cầu tâm linh nội tại của một nhóm cộng đồng bản địa, sang việc kiến tạo một không gian hội tụ văn hóa giữa truyền thống và hiện đại, giữa đạo và đời, giữa dân tộc và quốc tế.

Trong bài diễn văn khai mạc mang tầm nhìn chiến lược, Hòa thượng Thích Huệ Phước đã khẳng định một cách sâu sắc và khái quát hóa bản sắc của không gian văn hóa này khi nhận định lễ hội chính là nơi diễn ra sự: *“hội tụ văn hóa giữa truyền thống và hiện đại, giữa dân tộc và quốc tế, giữa đạo và đời”* [3].

Nhờ vào việc tái định hình không gian như vậy, triết lý “đạo pháp đồng hành cùng dân tộc” của Phật giáo Việt Nam đã tìm thấy một phương thức biểu đạt trực quan vô cùng mạnh mẽ, đưa các giá trị cốt lõi vượt qua ranh giới tự viện để đi sâu vào đời sống đại chúng đương đại.

3. Diễn ngôn hòa bình và nhân văn trong đêm hoa đăng 2026

3.1. Tiếp nối giá trị nhân văn từ bi và cứu khổ trong đời sống đương đại

Trong thế giới quan của Phật giáo, tinh thần từ bi luôn là kim chỉ nam cho mọi hoạt động dẫn thân nhập thế. Đêm hoa đăng đã biến triết lý cao cả đó thành những hành động biểu trưng cụ thể, chạm đến phần sâu thẳm nhất trong tâm thức của hàng nghìn người tham dự. Trong lời phát biểu khai mạc mang đậm tính chất pháp thoại nhân sinh, Hòa thượng Thích Huệ Phước đã gửi gắm tâm nguyện thiêng liêng: *“Mỗi ngọn hoa đăng được thắp sáng trong đêm hội mang theo tâm nguyện thiện lành dâng lên cúng dường Đức Thế Tôn, đồng thời gửi gắm lời nguyện cầu cho quốc thái dân an, thế giới hòa bình, chúng sinh an lạc”* [3].

Nguồn ảnh: Facebook

Lời tuyên thệ này đã kéo đạo Phật ra khỏi những bức tường ngăn cách của tự viện để hòa nhập trực tiếp vào đời sống thế tục, xoa dịu những nỗi đau và lo âu hiện hữu của con người. Dưới lăng kính nhân văn và văn hóa học Phật giáo, ánh sáng lung linh phát khởi từ ngọn hoa đăng thả trôi trên sông Hương được bóc tách và định nghĩa một cách biện chứng thông qua ba giá trị không thể tách rời. Đúng như diễn ngôn chính thống của Hòa thượng đã khẳng định và cắt nghĩa sâu sắc trước đại chúng, ánh sáng ấy cốt tủy: *“là ánh sáng của từ bi để xoa dịu khổ đau; là ánh sáng của trí tuệ để vượt thắng vô minh; là ánh sáng của hòa bình để kết nối con người với con người, dân tộc với dân tộc”* [3].

Sự kết hợp hài hòa này cho thấy từ bi không bao giờ là sự ban phát mù quáng, mà phải đi đôi với trí tuệ tỉnh thức và hành động kết nối hướng thiện. Trong bối cảnh xã hội đương đại đang phải đối mặt với nhiều áp lực tâm lý khủng khiếp, sự cô đơn hiện sinh và những rạn nứt trong các mối quan hệ gia đình, xã hội do hệ lụy của lối sống thực dụng, hành vi thấp sáng và thả dè của công chúng đã vượt qua ý nghĩa tôn giáo thông thường để trở thành một liệu pháp chữa lành tinh thần mang tính tập thể [7]. Sự đồng cảm, cùng hướng lòng về điều thiện đã góp phần thắp sáng niềm tin vững chắc vào các giá trị chân - thiện - mỹ, thức tỉnh lương tri và nhắc nhở con người biết sống vị tha, biết dấn thân chia sẻ, để từ đó mỗi cá nhân: *“biết lấy từ bi làm lẽ sống, lấy trí tuệ làm sự nghiệp, lấy phụng sự chúng sinh làm lý tưởng”* [3].

3.2. Thông điệp Hòa bình: Hệ thức nội tâm tỉnh thức và định luật chuyển hóa xung đột toàn cầu

Trước những biến động chính trị toàn cầu đầy phức tạp, những rạn nứt sâu sắc và nguy cơ xung đột vũ trang đe dọa trực tiếp đến đời sống hòa bình của nhân loại, thông điệp *“Lan tỏa hòa bình”* phát đi từ Lễ hội Hoa đăng Huế mang một tầm vóc thời đại và ý nghĩa nhân loại sâu sắc hơn bao giờ hết. Triết lý hòa bình của Phật giáo Huế được truyền tải qua đêm hội không còn là khẩu hiệu hay một ước muốn mang tính không tưởng, mà được định vị bằng một hệ thức tiếp cận vô cùng thực tế, triệt để và mang tính nội quan sâu sắc. Theo định nghĩa từ bài diễn văn, đó là: *“một nền hòa bình bắt đầu từ nội tâm tĩnh thức, từ tình thương không phân biệt, từ sự tôn trọng đa dạng văn hóa và cùng nhau xây dựng tương lai bền vững”* [3].

Luận điểm này đã đi thẳng vào gốc rễ sâu xa của mọi cuộc chiến tranh và bất ổn trong lịch sử nhân loại: tâm vị kỷ, lòng tham lam và sự vô minh của con người. Phật giáo chỉ ra rằng, một nền hòa bình thực chất, bền vững và lâu dài cho thế giới không bao giờ có thể đạt được bằng các biện pháp cưỡng bách cơ học, sự đe dọa vũ lực hay chạy đua vũ trang, mà phải được gieo mầm và kiến tạo vững chắc từ chính sự bình an, tĩnh lặng và sự thức tỉnh sâu sắc ngay trong tâm thức của mỗi một cá nhân [5].

Để khẳng định tính chân lý vĩnh cửu và khả năng ứng dụng thực tế của triết lý này vào việc giải quyết các xung đột đương đại, bài diễn văn của Hòa thượng Trưởng ban tổ chức (Lễ hội Hoa đăng Festival Huế 2026) đã dẫn dụng và tôn vinh một câu kinh kinh điển mang tính định luật ngàn đời của đức Phật được trích từ kinh Pháp Cú: *“Hận thù không thể diệt hận thù, chỉ có tình thương mới diệt được hận thù; đó là định luật ngàn thu”* [3].

Thông điệp nhân văn từ giáo lý đức Phật được lan tỏa từ dòng Hương Giang đã vượt qua mọi ranh giới địa lý, biên giới quốc gia hay sự khác biệt về ý thức hệ chính trị để gửi đến cộng đồng thế giới một lời kêu gọi tha thiết: hãy dùng ánh sáng trí tuệ để vượt qua những định kiến tâm tối, và dùng lòng từ bi vô lượng để hóa giải, chuyển hóa những hận thù, xung đột. Lễ hội Hoa đăng Festival Huế 2026 đã hoàn thành xuất sắc sứ mệnh thiêng liêng của mình khi biến mỗi đốm lửa lung linh trên mặt nước thành một lời ước nguyện cao đẹp, gửi gắm hy vọng: *“nguyện cho hòa bình được lan tỏa từ mỗi trái tim biết yêu thương và tỉnh thức đến mọi quốc gia, mọi dân tộc”* [3].

4. Giải pháp nâng tầm và phát triển bền vững thương hiệu lễ hội hoa đăng

4.1. Nhóm giải pháp về quản lý không gian di sản và bảo tồn môi trường sinh thái cảnh quan

* Quy hoạch tích hợp và quản trị sức chứa của không gian trực biên sông Hương:

Cơ quan quản lý văn hóa Thành phố Huế cần phối hợp chặt chẽ với Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thành phố Huế nhằm thiết lập bản đồ phân vùng chức năng rõ rệt cho toàn bộ khu vực diễn ra lễ hội. Khu vực lõi thiêng (Nghênh Lương Đình) cần được bảo vệ nghiêm ngặt bằng rào chắn mềm và hệ thống an ninh tôn nghiêm, chỉ dành riêng cho Chư tôn túc tăng, ni thực hiện các nghi thức khoa nghi cổ truyền.

Nguồn ảnh: Facebook

Song song đó, các phân khu vùng đệm dọc hai bên bờ sông Hương và bến thuyền rồng phải được mở rộng hành lang kỹ thuật, tổ chức phân luồng giao thông thủy bộ khoa học để giải quyết bài toán sức chứa (*carrying capacity*) khi lượng du khách gia tăng đột biến. Điều này vừa đảm bảo an toàn tuyệt đối cho cộng đồng tham gia lễ hội mà không phá vỡ “không gian thiêng vị” trầm mặc vốn có của di sản Cố đô.

* Chuyển đổi xanh và sinh thái hóa vật liệu thực hành hoa đăng:

Để thông điệp tôn trọng thiên nhiên và xây dựng tương lai bền vững không dừng lại ở lý thuyết, việc sinh thái hóa vật liệu chế tác hoa đăng là giải pháp bắt buộc. Ban tổ chức cần chuẩn hóa quy chuẩn kỹ thuật, nghiêm cấm hoàn toàn chất liệu nhựa xốp, hoàn thạch hay nển hóa chất gây ô nhiễm nguồn nước.

Thay vào đó, cần sử dụng 100% nguyên liệu hữu cơ tự hủy có nguồn gốc tự nhiên như giấy tái chế, lá chuối, bột sắn bằm và sáp thực vật thân thiện với môi trường. Đồng thời, thiết lập quy trình vớt dọn và xử lý rác thải hoa đăng một cách khép kín, chuyên nghiệp ngay sau khi đêm hội kết thúc nhằm bảo vệ hệ sinh thái sông Hương.

4.2. Nhóm giải pháp về bảo tồn giá trị cốt lõi và phát huy diễn ngôn hòa bình

*** Kiên định tính thiêng của khoa nghi tôn giáo trước áp lực tục hóa:**

Trong xu thế đại chúng hóa lễ hội, ban tổ chức cần kiên quyết đấu tranh với các biểu hiện thương mại hóa biến tướng, mê tín dị đoan hay trục lợi tâm linh. Hệ thống mật mã ngôn ngữ, biểu tượng nghệ thuật từ tòa sen, sắc đèn đến các bài tán tụng đặc trưng của Phật giáo Huế phải được bảo lưu và thực hiện nghiêm cẩn. Các hoạt động nghệ thuật đương đại và công nghệ ánh sáng tân tiến chỉ được phép đóng vai trò phụ trợ nâng đỡ phần nghi lễ thiêng, tuyệt đối không để lấn át hay làm mờ nhạt đi thông điệp cúng dường đạo pháp và hướng nguyện nhân sinh của ngày đại lễ. Giữ gìn sự thanh tịnh, tôn nghiêm chính là giữ vững cái gốc để di sản mãi mãi trường tồn.

*** Định vị Huế thành “Đô thị Hòa bình và Tỉnh thức” tầm vóc quốc tế:**

Cần chủ động vận dụng diễn ngôn triết học về hòa bình từ Đêm hoa đăng Festival Huế 2026 để xây dựng thương hiệu Thành phố Huế trở thành một trung tâm đô thị tỉnh thức của khu vực và thế giới. Nghiên cứu đề xuất chính quyền Thành phố phối hợp cùng Giáo hội Phật giáo Việt Nam đồng chủ trì tổ chức “*Diễn đàn Quốc tế về Hòa bình và Từ bi Hương giang*” định kỳ hai năm một lần, diễn ra song song với tuần lễ hội hoa đăng. Diễn đàn này sẽ là nơi các nhà lãnh đạo tôn giáo, học giả quốc tế cùng thảo luận về các giải pháp hóa giải xung đột xã hội dựa trên tinh thần định luật ngàn thu: “chỉ có tình thương mới diệt được hận thù”.

5. Kết luận

Lễ hội Hoa đăng trong khuôn khổ Festival Huế 2026 không đơn thuần là hoạt động diễn xướng văn hóa mang tính thời vụ, mà đã thực sự phát triển thành một hệ thống diễn ngôn văn hóa - tâm linh đặc sắc, kết nối biện chứng giữa chiều sâu lịch sử cổ xưa với các giá trị mang tính thời sự toàn cầu. Tiến trình chuyển dịch từ các đàn tràng chốn tế biệt truyền nơi chốn thiền môn ra không gian mở của dòng sông Hương là minh chứng sinh động cho năng lực nhập thế

uyển chuyển của Phật giáo xứ Huế.

Sự thành công của sự kiện tại cột mốc lịch sử năm 2026 - đồng hành cùng không khí trang nghiêm của mùa Vesak Liên Hợp Quốc và tinh thần hướng về Đại hội Phật giáo toàn quốc lần thứ X - đã khẳng định vai trò tiên phong của Giáo hội trong việc ứng dụng ngoại giao văn hóa để kiến tạo sức mạnh mềm quốc gia.

Nguồn ảnh: Facebook

Tâm vóc nhân văn của Đêm hoa đăng không nằm ở quy mô hoành tráng bên ngoài, mà kết tinh ở thông điệp triết học sâu sắc: thắp sáng ngọn đèn chánh pháp để khơi dậy tình thương, lấy lòng từ bi để xoa dịu nỗi đau nhân sinh và khẳng định một nền hòa bình vững chắc phải bắt đầu từ chính sự thức tỉnh sâu sắc bên trong tâm thức của mỗi con người. Việc triển khai đồng bộ các giải pháp quy hoạch không gian, sinh thái hóa vật liệu thực hành, số hóa di sản và kiên định bảo lưu tính thiêng sẽ là bệ phóng vững bền để bảo tồn giá trị cốt lõi của lễ hội trước áp lực thương mại hóa đô thị.

Từ dòng Hương Giang hiền hòa, định luật ngàn thu: “chỉ có tình thương mới diệt được hận thù” sẽ mãi là ngọn hải đăng tâm linh dẫn đường, hướng nhân loại cùng chung tay xây dựng thế giới hòa hợp, phồn vinh, thấu cảm và ngập tràn tinh thần nhân văn cao cả.

Tác giả: **Thích Thiên Như**

Tài liệu tham khảo:

- 1] Thích Hải Ấn, Hà Xuân Liêm (2001), *Lịch sử Phật giáo xứ Huế*, NXB Thành phố Hồ Chí Minh.
- 2] Thích Đồng Bổn (chủ biên) (2017), *Phật giáo xứ Huế trong phong trào chấn hưng Phật giáo Việt Nam*, NXB Tôn giáo, Hà Nội.
- 3] Giáo hội Phật giáo Việt Nam thành phố Huế (2026), *Diễn văn khai mạc Lễ hội Hoa đăng trong khuôn khổ Festival Huế 2026* (Hòa thượng Thích Huệ Phước tuyên đọc ngày 12/6/2026 tại Nghênh Lương Đình, Huế).
- 4] Nhiều tác giả (2012), *Văn hóa Phật giáo Huế: Đặc trưng và giá trị*, Kỷ yếu Hội thảo khoa học quốc tế, NXB Thuận Hóa, Thừa Thiên Huế.
- 5] Ngô Đức Thịnh (2007), “Về bối cảnh và xu hướng biến đổi của lễ hội đương đại”, *Tạp chí Nghiên cứu Văn hóa nghệ thuật*, Số 5, tr. 12-18.
- 6] Trần Ngọc Thêm (2001), *Cơ sở văn hóa Việt Nam*, NXB Giáo dục, Hà Nội.
- 7] Nguyễn Vũ Tùng (2010), “Sức mạnh mềm và Ngoại giao văn hóa Việt Nam trong giai đoạn hội nhập”, *Tạp chí Nghiên cứu Quốc tế*, Số 4 (83), tr. 25-34.
- 8] Viện Văn hóa Nghệ thuật Quốc gia Việt Nam (2015), *Lễ hội truyền thống trong đời sống xã hội đương đại*, NXB Văn hóa Thông tin, Hà Nội.